

Fővárosi Törvényszék

Az ügy száma: 104.K.702.939/2021/10.

Az I. rendű felperes: Vikuv Vízkutató és Fúró Zrt. (2700 Cegléd, Rákóczi út 72.)

A II. rendű felperes: Drillingwater Kft. (4030 Debrecen, Monostorpályi utca 29.)

A III. rendű felperes: Aquazit Szolgáltató Kft. (1084 Budapest, Nagyfuvaros utca 16.)

A felperesek képviselője: Oppenheim Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd:)
(1053 Budapest, Károlyi utca 12.)

Az alperes: Gazdasági Versenyhivatal (1054 Budapest, Alkotmány utca 5.)

Az alperes képviselője: dr. Ay Zoltán Nándor kamarai jogtanácsos és dr. Kőhalmi Attila versenytanácsstag

A per tárgya: verseny ügyben hozott Vj/111-171/2015. (az eljárás alá vontak számára betekinhető iratváltozat: Vj/111-172/2015., betekinhető iratváltozat: Vj/111-173/2015.) számú egybefoglalt döntés határozati része mint közigazgatási cselekmény jogszerűségének vizsgálata

Í T É L E T :

A bíróság az alperes 2018. december 19. napján kelt Vj/111-171/2015. számú határozata rendelkező részének IV. pontját megsemmisíti.

Az eljárás során felmerült első- és másodfokú perköltségeiket a felek maguk viselik.

Kötelezi a bíróság az I. rendű felperest 750 000 (hétszázötvenezer) forint, a II. rendű felperest 26 000 (huszonhatezer) forint, a III. rendű felperest 110 000 (száztízezer) forint kereseti részilleték – az állam külön felhívására történő – megfizetésére; a további 886 000 (nyolcszáznyolcvanhatezer) forint kereseti részilletéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A per alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperesi vállalkozások mint ajánlattevők 2012. és 2014. évek között több település – Jászfényszaru, Veresegyház, Kengyel – önkormányzatai által hévíz, illetve artézi kút fúrásával, felújításával és hasznosításával összefüggésben kiírt közbeszerzési eljárásokban vettek részt.
- [2] Az alperes a 2015. november 24. napján indított versenyfelügyeleti eljárása eredményeként a 2018. december 19. napján kelt egybefoglalt döntésének határozati részében – a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. § (1) bekezdésére, valamint (2) bekezdés a) és d) pontjaira hivatkozva – megállapította, hogy a felperesek 2012. október 13-ától 2014. október 18-áig egységes és folyamatos jogsértést követtek el, amelynek keretében a Jászfényszaru Város Önkormányzata által 2012. október 13-án kiírt, a Veresegyház Város Önkormányzata

által 2014. március 26-án, valamint 2014. október 10-én kiírt közbeszerzési eljárások során az I. rendű felperes tendernyertessége érdekében versenykorlátozó megállapodást kötöttek. Rögzítette, hogy az egységes és folyamatos jogsértés az I. és a III. rendű felperesek vonatkozásában a Kengyel Község Önkormányzata által 2013. november 23-án, valamint 2014. augusztus 18-án kiírt közbeszerzési eljárásokra is kiterjedt. Megállapította továbbá, hogy a Kengyel Község Önkormányzata által 2013. november 23-án kiírt közbeszerzési eljárás során az I. rendű felperes és a perben nem álló Geo-Sivo Építőipari, Környezetvédelmi Tervező és Kivitelező Kft. versenykorlátozó célú megállapodással felosztották a piacot, és az ajánlati árat az I. rendű felperes tendernyertessége érdekében határozták meg.

- [3] Rámutatott, hogy a felperesek nem tudták bizonyítani azon állításukat, miszerint az I. rendű felperes tényleges irányítást gyakorolt a másik két felperes felett, amelyre tekintettel a Tptv. 15. § (1) bekezdése szerinti, egymástól nem független vállalkozásoknak minősülnek, ezért az együttműködésük nem lehet versenyjogsértő. Ezzel szemben megállapította, hogy a felperesek egymástól független, jogsértő módon összejátszó vállalkozások. Annak, hogy az I. rendű felperes mellett a II. és a III. rendű felperesek is elindultak a fenti pályázatokon, egyetlen észszerű, gazdaságilag indokolható és racionális magyarázata van: az adott tenderek vonatkozásában az I. rendű felperesnek szüksége volt ún. támogató ajánlatok meglétére, amelyek alapján formálisan – egy külső szemlélő számára – úgy tűnhetett, hogy versenyben nyerte el a pályázatot. E megállapodás azért minősül az egyes tenderek vonatkozásában egységes és folytatólagos jogsértésnek, mert ezen magatartásokat a felperesek időben egymást követően, folytatólagosan és azon átfogó terv mentén valósították meg, hogy a tendereket az I. rendű felperes nyerje.
- [4] Mindezen jogsértésekre tekintettel az alperes határozatában valamennyi felperessel szemben a Tptv. 78. §-a szerinti, maximális összegű bírságot szabta ki: az I. rendű felperest 96 104 100 forint, a II. rendű felperest 874 000 forint, a III. rendű felperest 3 683 300 forint versenyfelügyeleti bírság megfizetésére kötelezte. Kifejtette, hogy az I. rendű felperes kezdeményezői és szervezői szerepét kiemelkedő jelentőségű súlyosító körülményként értékelte. Kezdeményező szerepét maga az I. rendű felperes sem vitatta, sőt kifejezetten azt alátámasztó előadás tett, bizonyítékokat szolgáltatott. Ezen túlmenően szintén kiemelt súlyosító körülményként vette figyelembe a felróhatóságot: a felperesek maguk is elismerték, hogy az I. rendű felperes vezérigazgatója közreműködött a pályázatokban, döntéseket hozott, és a II. rendű felperes ügyvezetője is aktívan részt vett a pályázatokkal kapcsolatos ügyintézésben (e személyek állították össze a pályázatokot, és ők tartották a kapcsolatot a kiíróval).
- [5] Megállapította, hogy az ügyintézési határidő 2018. január 9. napján (helyesen: 2018. január 19. napján) járt le, amelyet – az ügy bonyolultsága és összetettsége miatt – túllépett, az eljárás elhúzódását azonban nem tartotta enyhítő körülményként figyelembe vehető tényezőnek. Álláspontja szerint semmilyen hátrányos következménye nincs annak, hogy a vállalkozások versenyfelügyeleti eljárás hatálya alatt állnak, a felperesek ezen hivatkozásukat semmivel sem bizonyították. A Legfelsőbb Bíróság Kfv.II.37.291/2009/29. számú ítéletére utalva – amely szerint a jogsértés súlya szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a számonkérésre mikor került sor, a határidő múlása kapcsán annak van relevanciája, hogy az az ügy érdemi eldöntésére kihatással volt-e – kijelentette, hogy az ügyintézési határidő túllépésének az ügy érdemi eldöntésére nem volt kihatása.

A keresetek és a védírat

- [6] A felperesek keresetleveleikben elsődlegesen az alperesi határozat megváltoztatásával a versenyfelügyeleti eljárás megszüntetését, másodlagosan a határozat megsemmisítését és az alperes új eljárásra kötelezését, harmadlagosan annak megváltoztatását és a versenyfelügyeleti bírság mellőzését, illetve csökkentését kérték.

- [7] Vitatták az alperes által megállapított tényállást, a határozat jogalapját képező, terhükre rótt cselekmények – azaz a jogsértés – megvalósítását. A bírságkiszabás körében előadták, hogy az alperes tévesen hivatkozott az I. rendű felperes vezető szerepére; jogszabálysértő módon értékelte súlyosító körülményként, hogy vezető tisztségviselőik részt vettek az összejátszásban. Álláspontjuk szerint enyhítő körülményként kellett volna figyelembe venni a versenyfelügyeleti eljárás elhúzódását, ami üzleti működésükre és a védekezéshez való joguk gyakorlására is hatással volt. E körben a Kúria Kf.II.37.959/2018/14. számú ítéletét felhívva arra hivatkoztak, hogy az ügyintézési határidő lejártát követően bírság kiszabására nincs lehetőség, mivel az a tisztességes eljárás követelményének sérelmét idézi elő.
- [8] Az alperes védiratában – a határozatában foglaltakat fenntartva – a keresetek elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság első ítélete és a fellebbezési eljárás

- [9] Az elsőfokú bíróság a 107.K.700.130/2019/22. számú ítéletével a felperesek kereseteit elutasította.
- [10] A bírság kiszabása körében kifejtette, hogy az alperes részletesen elemezte határozatában a mérlegelési szempontokat, a felperesek pedig nem igazolták a perben a döntés kirívó okszerűtlenségét. A felperesek részéről nem volt vitatott az I. rendű felperes vezérigazgatójának közreműködése a közbeszerzési tenderekben, így az ezzel kapcsolatos kifogások a bírság kiszabása körében nem voltak értékelhetők. A felperesek ugyan állították, hogy az ügyintézési határidő túllépése miatt az eljárásjogi helyzetük elnehezült, az eljárás költségesebbé vált, nem tudtak felhozni azonban erre vonatkozóan olyan konkrét bizonyítékot, amely az ügy érdemére kihatóan befolyásolta volna az alperesi határozat jogszerűségét. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 43. § (1) bekezdésére hivatkozással rámutatott, hogy az eljárás elhúzódása miatt a felperesek olyan, a keresetváltoztatási tilalomba ütköző jogi alapon kérték a bírság teljes mellőzését, amelyet a keresetlevélben csak mint a bírság csökkentését megalapozó körülményt jelöltek meg, így ezen előadásuk a perben nem volt értékelhető.
- [11] A Kúria a Kf.VI.39.085/2021/5. számú másodfokú részítéletével (a továbbiakban: Kúria részítélete) az elsőfokú ítéletet az I., a II. és a III. rendű felperesekkel szemben kiszabott versenyfelügyeleti bírság jogszerűségének vizsgálata, valamint a perköltség és az illeték viselésére vonatkozó rendelkezések tekintetében hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot e körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [12] Döntésének indokolásában kifejtette, hogy egyetértett a felperesek azon okfejtésével, miszerint nem releváns, hogy eredetileg a bírság (akár korlátlan) csökkentését, avagy mellőzését kérték-e, mert nem az okozott hátrány számszerűsítése a lényeg, hanem a határidő jelentős túllépése és az azzal okozott sérelem, amit már a keresetleveleik is tartalmaztak. Nem keresetkiterjesztés és nem is keresetváltoztatás tehát, ha a jogsérelem változatlanlansága mellett csupán további érvet hoznak fel annak alátámasztására. A felperesek érvelése korábbi kereseti indokaiktól markánsan nem tért el, a per teljesen új irányát nem eredményezte volna, ezért annak érdemi elbírálása nem lett volna mellőzhető.
- [13] A megismételt eljárásra vonatkozóan előírta, hogy az elsőfokú bíróságnak az I., a II. és a III. rendű felperesekkel szemben alkalmazott bírság szankció jogszerűségét vitató felperesi érvek lényeges elemeit ismételten, teljes körűen meg kell vizsgálnia, és e vizsgálatáról ítéletének indokolásában számot kell adnia. Nem hagyhatja figyelmen kívül a felpereseknek a Kúria Kf.II.37.959/2018/14. számú ítéletében írtakra történt hivatkozását, szem előtt tartva az Alkotmánybíróság 3458/2020. (XII. 14.) AB végzésében (a továbbiakban: AB végzés) és az

abban hivatkozott 25/2020. (XII. 2.) AB határozatában (a továbbiakban: AB határozat) foglaltakat is.

A bíróság döntése és annak jogi indokai

- [14] A kereset részben, a megismételt elsőfokú eljárásban vizsgálni rendelt körben alapos.
- [15] A bíróság a közigazgatási jogvitát a Kp. 4. § (3) bekezdés a) pontja alapján, a Kp. Második része szerinti elsőfokú közigazgatási peres eljárásban, a Kp. 77. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el. A közigazgatási tevékenység jogszerűségét a Kp. 2. § (4) bekezdése és 85. § (1) bekezdése értelmében a kereseti kérelem korlátai között, a Kp. 85. § (2) bekezdése szerint a megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálta. A tényállást a Kp. 78. § (2) bekezdésére figyelemmel a rendelkezésre álló adatok, valamint a felek előadásának egybevetése alapján, a bizonyítékokat egyenként és összességükben, a megelőző közigazgatási eljárásban megállapított tényállással összevetve állapította meg.
- [16] A bíróságnak a Kúria részítéletében foglaltakra figyelemmel azt kellett vizsgálnia, hogy az ügyintézési határidő nem vitatott túllépésére tekintettel a perbeli esetben a hatóságnak volt-e jogszerű lehetősége bírság kiszabására; amennyiben igen, milyen mértékben. Ennek érdekében a bíróság részletes nyilatkozattételre hívta fel a feleket: az alperest az eljárás során végrehajtott eljárási cselekmények és az ügyintézési határidő alakulásának bemutatására, valamint a bírságösszeg mérlegelési szempontjai értékelésének részletezésére; a felpereseket az ügyintézési határidő túllépéséből eredő jogsérelem részletes kifejtésére. A felek erre vonatkozó nyilatkozatait – a [13] bekezdésben megjelölt kúriai és alkotmánybírósági határozatok szem előtt tartása mellett – a bíróság döntésének meghozatala során az alábbiak szerint vette figyelembe.
- [17] A bíróság az AB határozatban és az AB végzésben, valamint a Kúria Kf.II.37.959/2018/14. számú ítéletében foglaltak alapján elsőként azt vizsgálta, hogy az alperes eljárása az ügyintézési határidő megtartottsága szempontjából megfelelt-e a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog és annak részjogosítványa, az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez fűződő jog követelményeinek, vagy a felperesek ezen jogát az általuk előadott okokból sértette.
- [18] Az Alkotmánybíróság az AB határozat [32]-[33] bekezdéseiben rögzítette, hogy „Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése az összes hatósági eljárásra vonatkozik. Jogosultja az ügyfél, kötelezettje a hatóság. Mércéként szolgál a szakjogi szabályok szerint folyó hatósági eljárások számára. Egyfelől megtestesíti a hatósági eljárás alapjogilag egységként értékelt és védett minőségét. Másfelől részjogosítványokból épül föl. A részjogosítványok katalógusában vannak olyanok, amelyeket az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése maga nevesít, mint ahogyan találhatók benne olyanok is, amelyeket az Alkotmánybíróság vezetett le. Előbbiek közé tartozik az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog, ami nem konkrét, számszerűsített határidőt vagy határnapot ír elő a hatósági eljárást befejező döntésekre nézve, de nem is a törvényi határidőket hívja fel, hanem magas absztrakciós szinten teremt jogot mindenkinek arra, hogy ügyeit a hatóságok észszerű határidőn belül intézzék el, fejezzék be. Tartalmát tehát nem az eljárási törvények alakítják, hanem belőle bonthatók ki a tisztességes hatósági eljárással szemben támasztott követelmények.” Az AB végzés [15] bekezdésében rámutatott továbbá, hogy ellentétben az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való joggal, amely az ügyfél Alaptörvényben biztosított joga, a hatósági eljárás lefolytatása és a szankció (bírság) alkalmazása nem a hatóság alapjoga, hanem hatáskör-gyakorlás. Az AB határozat az adóeljárások

vonatkozásában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével és XXIV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben állapította meg alkotmányos követelményként, hogy az adóhatóság az adóbírság kiszabásakor hivatalból mérlegelni köteles a határozathozatal időtartamát. Ha azt állapítja meg, hogy elsőfokú határozatát a törvényi határidőt túllépve, észszerűtlenül hosszú időt követően hozta meg, az adózónak okozott sérelemmel arányos mértékben mérsékelni köteles az adóbírság mértékét, vagy különösen indokolt esetben mellőzheti annak kiszabását, és e mérlegelésről számot kell adnia döntése indokolásában.

- [19] A Kúria a Kf.II.37.959/2018/14. számú ítéletének [63]-[64] bekezdéseiben az Alkotmánybíróság és az Emberi Jogok Európai Bírósága joggyakorlatát elemezve megállapította, hogy az Alkotmánybíróság a tisztességes hatósági eljáráshoz való joggal nem tartja összeegyeztethetőnek, ha a hatóság a tisztességes hatósági eljárás alapjogilag értékelhető sérelmét okozva a határozathozatalra nyitva álló határidőn túl alkalmaz az ügyféllel szemben szankciót. Rögzítette, hogy a versenyfelügyeleti eljárás büntetőjogias jellegére figyelemmel az eljárásban alkalmazott bírság döntően represszív jelleggel bír, azaz büntetésnek minősül, ezért az Alkotmánybíróság által felállított alkotmányos elvárásokra tekintettel az az ügyintézési határidőn túl megállapított jogsértés esetén nem alkalmazható. Kifejtette, hogy a versenyfelügyeleti eljárás a Tpvt. 67. § (1) bekezdése értelmében hivatalból indul, azt a Gazdasági Versenyhivatalnak a Tpvt. 76. § (1) bekezdése értelmében határozattal kell lezárnia a feltárt tények, adatok, bizonyítékok alapján – akár jogsértést állapít meg, akár annak hiányát. Az ügyintézési határidő túllépése esetén a versenyhatóságnak – az Alkotmánybíróság által vizsgált adójogi ellenőrzéshez hasonlóan – szintén határozatot kell hoznia. A versenyfelügyeleti eljárás funkciója, a piaci versenyt veszélyeztető magatartások azonosításához, meghatározásához fűződő osztársadalmi érdek szükségessé teszi az ügyintézési határidőn túl történő határozathozatal lehetőségének biztosítását, mivel a hatósági megállapítások a piac szereplői számára is fontos információul szolgálnak, valamint segítik a jogszerű piaci magatartások tanúsításának kialakítását. A versenyhatóság a versenyfelügyeleti eljárást nem kizárólag a szankcionálás érdekében folytatja. A jogsértés megállapítása mellett a bírság kiszabása lehetőség; határozhat úgy a versenyhatóság, hogy csak a jogsértés tényét állapítja meg és eltekint a bírság kiszabásától (Tpvt. 76. § (1) bekezdés e) és k) pontjai). A Tpvt. 63. §-a az ügyintézési határidő meghatározásával az eljárás befejezésére szóló konkrét határidőt ír elő. A büntetőjogi karakterrel rendelkező versenyfelügyeleti eljárásban a jogsértő büntető jellegű, súlyos bírság (büntetés) mint represszív szankció alkalmazására számíthat, ezért az ügyintézési határidőn túl bírság kiszabására a tisztességes eljárás követelménye miatt már nincs lehetőség. Figyelemmel volt arra, hogy ha adott ügyfél által elkövetett közigazgatási normasértés miatt a hatóság hátrányos jogkövetkezményt állapít meg, elvárás, hogy az ügyfelek – az anyagi jogi határidőkre vonatkozó, létező jogszabályi rendelkezések ellenére – ne álljanak hosszú, bizonytalan ideig a velük szemben alkalmazható szankció fenyegetésének félelme alatt.
- [20] Amennyiben a versenyfelügyeleti eljárásban az ügyintézési határidőnek nem lenne jelentősége, az a szankció kiszabásával bármikor jogkövetkezmények nélkül átléphető lenne, abban az esetben a határidők értelmüket veszítenék, és elfogadható lenne, hogy az eljárás alá vont vállalkozások arra kényszerüljenek, hogy kiszámíthatatlan ideig és bizonytalan helyzetben várják az alperes elrettentő célú szankciójának alkalmazását.
- [21] Az előző bekezdésekben rögzített elvek és szempontok mentén az ügyintézési határidő alakulásának részletes levezetését tartalmazó alperesi nyilatkozat vizsgálata során a bíróság lényegesnek értékelte a 2017. március 9. napja és 2018. augusztus 1. napja között eltelt, mintegy 17 hónapot kitevő időszakot, amikor is érdemi eljárás cselekményre nem került sor, kizárólag belső, átszignálás iránti intézkedésekre. A hatóság ugyan 2017. május 10. napján az eljárás határidőt meghosszabbította, mely meghosszabbított eljárás határidő azonban 2018.

január 19. napján nem vitatottan szintén – eljárási cselekmények nélkül – letelt. Az alperesnek a vizsgálati jelentés 2017. március 9-i elkészültétől számítva a határidő meghosszabbítása révén több mint 10 hónap állt rendelkezésére az eljárás ügyintézési határidőn belüli lezárására, amely teljes egészében intézkedés és eredmény nélkül telt el. Az eljárási cselekmények bemutatásából jól látható, hogy az ügyben csak 2018. augusztus 1-jétől kezdve történtek ismét érdemi eljárási cselekmények, amelyet ettől az időponttól számítva mintegy 4 hónap alatt, 2018. december 19-én sikerült lezárnia a hatóságnak. Az eljárás lefolytatását összességében értékelve megállapítható, hogy amennyiben az alperes észszerű időben megtette volna a szükséges érdemi intézkedéseket, a törvényben előírt – meghosszabbított – ügyintézési határidőn belül meghozható lett volna az eljárást lezáró határozat.

- [22] Nem értékelhette a bíróság az alperes javára az ügyintézési határidő lejártát követően foganatosított eljárási cselekményeket – úgy mint engedékenységi kérelem elbírálása, egyezségi kísérlet, egyezségi tárgyalás, üzleti titok kezelése – mivel (annak ellenére, hogy valóban a felperesek érdekeit szolgálták) azokra csak jelentős késedelemmel, 2018. augusztus 1. napját követően került sor. Az alperes továbbá nyilatkozatában nem hivatkozott olyan eljárási akadályra, amely gátolta volna ezen eljárási cselekményeknek a meghosszabbított törvényi határidőben – 2017. március 9. és 2018. január 19. napjai között – történő megtételében.
- [23] A 2012-2014. évek közötti időszakban történt események vizsgálatára 2015. november 24. napján indított versenyfelügyeleti eljárás tehát a meghosszabbított ügyintézési határidőt 11 hónappal túllépve 2018. december 19. napján zárult le. Alappal hivatkoztak a felperesek arra, hogy mire 2018. október 19-én az alperes előzetes álláspontjáról értesültek, védekezési lehetőségük az eltelt időre tekintettel jelentősen korlátozódott. Az ügyintézési határidő túllépése tehát érdemben kihatott a védekezési jogok gyakorlására, mivel a hatóság által megállapított tényállással szemben őket terhelte a bizonyítási kötelezettség mind a közigazgatási eljárásban, mind az azt követő közigazgatási perben. A bíróság e körben jelentőséget tulajdonított a felperesek azon előadásának is, miszerint adatbázisaik, levelezéseik, írásos dokumentumaik egy része 2018. évre már nem volt fellelhető, valamint az a személy, akinek tanúkénti meghallgatását indítványozták volna, 2018 augusztusában elhunyt, ami szintén korlátozta védekezési lehetőségüket.
- [24] A felperesek ezen túlmenően általánosságban hivatkoztak az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog megsértéséből, valamint a jogbizonytalanságból eredő jogsérelmükre, amelyet az AB határozat olyan általánosságban figyelembe veendő, az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog megsértéséből eredő szükségszerű, külön bizonyítást nem igénylő jogkövetkezménynek minősített. Az AB határozat [57]-[58] bekezdéseiben az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog nem a törvényi határidőket veszi alapul, hanem belőle következik a döntéshozatal időbeliségének alapjogi determináltsága. Azt a követelményt támasztja a hatósági ügyintézéssel szemben, hogy a bíróságot tartalmazó hatósági döntés ne bármikor meglepetésként érhesse az ügyfelet, hanem azt elvárható időn belül hozzák meg. Azt célozza tehát, hogy kiszámíthatóvá váljon a hatósági működés. Utalt saját következetes gyakorlatára azzal kapcsolatban, hogy a jogállamiságnak [Alaptörvény B] cikk (1) bekezdés] nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. „A jogbiztonság az állam – és elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, és egyértelműek legyenek. Működésüket tekintve kiszámíthatónak és előreláthatónak kell lenniük a norma címzettjei számára. A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is.” [31/2012. (VI. 29.) AB határozat [25] bekezdése; 17/2019. (V. 30.) AB határozat [68] bekezdése].

- [25] Mindezekre tekintettel a bíróság megállapította, hogy az ügyintézési határidő jelentős – közel egy évvel történő – túllépése a felperesek vonatkozásban a perbeli esetben olyan jogsérelmet okozott, amely ténylegesen bekövetkezett joghátrányként értékelendő a bírság kiszabásának mérlegelésekor.
- [26] A fentiekkel összefüggésben a bírság mértéke körében a felperesek helytállóan hivatkoztak továbbá arra, hogy az I. és II. rendű felperesek esetében, amennyiben 2017. évben került volna sor a határozat meghozatalára, a bírságmaximum alacsonyabb összegben kerülhetett volna meghatározásra az előző évi nettó árbevételhez viszonyítva. Az alperes alaptalanul érvelt azzal, hogy az eljárás kezdetétől, azaz 2015-től a felperesek nettó árbevétele jelentősen csökkenő tendenciát mutatott, mivel ez a körülmény a bírság kiszabása során – jogszabályi előírás hiányában – nem értékelhető. Ugyanakkor a felperesek által hivatkozott 2016. és 2017. évi nettó árbevételi adatokat – amelyek a bírság maximumának alapjául szolgálnak – az alperes nem tudta megcáfolni. Mindezek alapján a jelen esetben igazolt, hogy a bírság összegszerűsége szempontjából is az I. és II. rendű felperesekre nézve hátrányos következménnyel járt az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog sérelme.
- [27] A bíróság rámutat, hogy a törvényben meghatározott ügyintézési határidő jelentős, közel egy évvel – pontosan 334 nappal – történő túllépése olyan mértékben haladja meg az alkotmányos alapjogként biztosított észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jogot tiszteletben tartó jogszerű eljárási időtartamot, ami a fent bemutatottak szerint az ügy érdemére is kihatással volt. Az ügyintézési határidő ilyen súlyos mértékű, a hatóság érdekkörén kívüli objektív körülményekkel nem indokolható megsértése esetén a Kúria Kf.II.37.959/2018/14. számú – a [19] bekezdésben ismertetett – ítéletében foglaltak értelmében, az alkotmányos elvárásokra figyelemmel bírság alkalmazására nincs jogszerű lehetőség. Az AB határozat és az AB végzés [18] és [23] bekezdésekben kifejtett alaptételei, valamint a Kúria Kf.II.37.959/2018/14. számú ítéletében foglaltak alapján jelen esetben további mérlegelés elvégzésére nincs szükség, mivel a felperesek tisztességes eljáráshoz való joga – az annak részjogosítványát képező észszerű határidőn belüli ügyintézéshez fűződő jog –, valamint ennek következtében a védekezéshez való joguk olyan mértékben sérült, amelyhez képest aránytalan lenne bármilyen mértékű represszív jellegű szankció előírása.
- [28] Mivel a bíróság döntésének eredményeként bírság jogszerűen nem szabható ki az ügyben, az annak mértékére, összegszerűségére vonatkozó kereseti érvek vizsgálatát a bíróság mellőzte.
- [29] Mindezekre tekintettel a bíróság összességében megállapította, hogy az alperes határozata a bírság kiszabása körében jogsértő, ezért azt részben – a határozat rendelkező részének bírság kiszabásáról szóló IV. pontját – a Kp. 89. § (1) bekezdés a) pontja és 92. § (1) bekezdés b) pontja alapján megsemmisítette. A [27] bekezdésben kifejtettek tekintettel új eljárás elrendelésének szükségessége nem merült fel, ezért a bíróság az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését mellőzte.

Záró rész

- [30] A bíróság a Kúria részítéletében foglaltakra, valamint a rendelkező részben megállapítottakra figyelemmel a felperesek és az alperes pernyertességének és pervesztettségének arányát 50 - 50%-ban állapította meg. Tekintettel arra, hogy valamennyi fél a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésére figyelemmel kérte megállapítani a perköltség mértékét, a bíróság a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a

továbbiakban: Pp.) 83. § (2) bekezdése szerint azt állapította meg, hogy egyik fél sem köteles a másik fél perköltségének megtérítésére, azaz a felek az első- és másodfokú bírósági eljárásban felmerült perköltségeiket maguk viselik.

[31] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés h) pontjában biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 45/A. § (2) bekezdése által felhívott, az Itv. 39. § (1) bekezdése és 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint meghatározott kereseti részilleték megfizetésére a bíróság a felpereseket a Pp. 101. § (1) és 102. § (1) bekezdései alapján pervesztességük arányában kötelezte, míg az alperes pervesztességére tekintettel megállapított részilleték az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt személyes illetékmentességére figyelemmel a Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései alapján az állam terhén marad.

[32] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2021. november 3.

dr. Antal Regina s. k.
a tanács elnöke

dr. Czap Sarolta s. k.
előadó bíró

dr. Szőke Mária s. k.
bíró